

světy, že mají různé povahy a že se k sobě nehodí a že manželé od roku 1923 spolu nežijí. Nelze tudíž o hlubokém rozvratu manželství mluvit a bylo proto odvolání vyhověti a napadený rozsudek změnit.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Zcela právem první soudce důvod rozluky žalobcem uplatňovaný, že vzešel mezi manžely takový odpor, že se jím manželské společenství stalo nesnesitelným břemenem, podřadil pod hluboký rozvrat manželství podle § 13 písm. h) zák. rozl., čímž odpadla potřeba souhlasu žalované strany, jehož je třeba, když se uplatňuje pouze nepřekonatelný odpor podle písm. i) cit. §. Nezáleží na tom, jakou konstrukci žalobce nebo vůbec strany skutečností, o něž se nárok na rozluku opírá, ve sporu dávají, nýbrž jen na tom, jaké to skutečnosti jsou, neboť podřadění jich pod předpis zákona jako vůbec právní posouzení věci náleží soudu. A tu nemůže býti nejmenší pochybnosti, že to, co ve sporu vyšlo na jevo, zakládá úplný rozklad a rozvrat manželství, o jehož rozluku žalováno. Opačnému názoru odvolacího soudu nelze přisvědčiti. Jestliže manželé od roku 1923, kdy si vymohli soudní rozvod, spolu nežijí, nýbrž žalobce jest usídlen v Brně a žalovaná se zdržuje od té doby stále v cizině, kam záhy po rozvodu odjela, vlast manželovu opustivši, mezi tím pobývala zejména v Rusku a v Londýně a nyní jest neznámého pobytu, a jestliže sama, jak prokázáno, při svém odchodu odsud k bytné své prohlásila, že ona a její manžel jsou dva rozličné světy, že mají různé povahy a že se k sobě nehodí, což i žalobce za důvod rozkladu manželství uvádí, jest jasno, že se manželství rozpadlo a nelze je již žádnou mocí sklížit. Že se rozešli tiše a bez povyku, dokazuje jen jejich ušlechtilější povahu, nevyvrací však zjevnou psychickou nemožnost spolužití. Ale není účelem manželství, by manželé byli jimi jen podle jména, by svazek jejich byl pouze právní, hmotně však aby společenství života neměli, nýbrž každý žil pro sebe, o druhého se nijak nestaraje a ani možnosti k tomu pro odlehlou různost ba neznámost pobytu jeho nemaje. To není manželstvím a proto nutno i právní svazek zrušiti a z jeho jha strany osvoboditi.

Čís. 7250.

Byla-li žaloba o rozluku manželství právoplatně zamítnuta, vadí napotomní žalobě o rozvod manželství od stolu a lože rozepře rozsouzená, leč že by se bylo rozvodu manželství domáháno z jiných důvodů nebo sice z týchž důvodů, avšak takových, jež neopodstatňují rozluku, ovšem ale rozvod manželství anebo byly-li by v žalobě o rozvod uplatňovány takové skutečnosti, jež nastaly teprve po té, kdy mohly v řízení rozlukovém býti uplatňovány.

(Rozh. ze dne 16. srpna 1927, Rv II 164/27.)

Žaloba manžela proti manželce o rozluky manželství byla právoplatně zamítnuta. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se manžel na manželce rozvodu manželství od stolu a lože z její viny. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Nepravé právní posouzení věci spatřuje odvolatelka v tom, že první soud neprávem přehlédl závaznost a pravoplatnost rozsudku z 12. března 1926, ač tímto rozsudkem bylo pravoplatně zjištěno, že žalovaná nemá viny na rozvratu a že rozvrat manželství není vůbec prokázán. V tomto směru dlužno uvésti toto: Ve sporu o rozluky domáhal se žalobce rozluky manželství stran. Nelze tedy mluvit o porušení zásady rozepře pravoplatně rozsouzené (§ 240 třetí odstavec, 411 c. ř. s.). V důsledku toho nebyl první soud vázán rozsudkem, kterým žaloba Ludvíka P-a o rozluky manželství byla právoplatně zamítnuta. Tím méně byl vázán zhodnocením důkazů ve sporu o rozluky. Ve sporu o rozvod mohl tedy opět důkazy samostatně hodnotiti a dospěti k jinému závěru než dospěl ve sporu o rozluky, zvláště když byli slyšeni ještě další svědci. Proto neprávem brojí odvolatelka proti závěru prvního soudu, že na rozvratu manželství má viny žalovaná. Vždyť nejen zatěžuje ji zjištěné velmi citelné a opětovné ubližování žalobci (§ 109 obč. zák.), nýbrž i hrubé spílání vlastního dítěti, špatné zacházení s ním a jeho nenáležitá výchova. Konečně i chování žalované proti žalobcovým rodičům nebylo nikterak nezavadným.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil soudu první stolice, by ve věci dále jednal a nový rozsudek vynesl.

Důvody:

Pokud se dovolání opírá o to, že nižší stolice neuznaly věc rozsouzenou, je v právu. Ve sporu žalobce proti žalované o rozluky manželství uplatňoval žalobce mezi jiným tytéž důvody jako důvody rozluky, které nyní uplatňuje jako důvody rozvodu a z nichž nižší stolice nyní jeho žalobě o rozvod vyhověly, totiž tehdejší, jak rozsudek ze dne 12. března 1926, jímž jeho žaloba o rozluky byla právoplatně zamítnuta, uvádí, opětovné zlé nakládání, těžké ubližování a opětovné urážení na cti podle § 13 písm. e) a hluboký rozvrat manželství podle § 13 písm. h) zák. rozl., nyní pak vyhověly nižší stolice napadenými rozsudky jeho žalobě na rozvod z důvodu, že se manželka proti němu dopustila velmi citelného ubližování podle § 109 obč. zák. a zavinila hluboký rozvrat manželství. Předpisy civilního soudního řádu o věci právoplatně rozsouzené platí i v řízení ve věcech manželských (§ 1 cit. říz.). Právoplatným zamítnutím žaloby o rozluky z uvedených důvodů bylo pak pravoplatně rozhodnuto, že důvodů těch zde není, věc ohledně těchto důvodů je tedy pravoplatně rozhodnuta, a nemůže tedy ani novou žalobou býti uplatňováno ani novým rozsudkem vysloveno, že tu naopak důvody ty jsou, neboť to by byl právní řád sám s sebou v rozporu, a proto právě uznává jest skutečnost věci právoplatně rozsouzené právním řádem za skutečnost novému sporu o téže věci překážející, k níž i bez námítky, i z úředního počínu zřetel bráti sluší, by k takovému rozporu nemohlo dojiti.

Že v jednom sporu důvody ty uplatňovány byly jako důvody rozluky a v druhém jako důvody rozvodu, je lhostejno, neboť rozhodným jest jen, že jde o tytéž důvody. Náhled odvolacího soudu, že tu není rozsouzené věci, ježto prý dříve šlo o rozluky a nyní jde o rozvod, jest právně mylný. Chce patrně říci, že nejde o spor totožný, ježto tu není totožnosti předmětu, totožnosti nároku, ale důvod ten neobstojí. I žaloba o rozvod i žaloba o rozluky uplatňuje nárok na zrušení manželského společenství, v tom se úplně shodují, jenže při žalobě o rozvod jest zrušením tohoto společenství nárok vyčerpán, kdežto při žalobě o rozluky vyčerpán ovšem není, nýbrž jde dále, cíle mimo ke zrušení tohoto hmotného společenství (společenství »stolu a lože«, t. j. společenství života), také ještě k rozvázání právního svazku mezi manželi, zrušení manželské smlouvy; na tom však pranic nezáleží v souzeném případě, již proto ne, že v druhé žalobě nejde o toto plus, nýbrž jen o nárok oběma žalobám společný, ono zrušení hmotného manželského společenství. Jinými slovy: rozvod je vždy v rozluce obsažen a záleží jen na tom, že pravoplatně oduznána jsoucnost těchž skutečností, z nichž se nárok vyvozuje, ať už širší nebo užší. Teprv kdyby šlo o takový důvod, který nezakládá obojí nárok, nýbrž jen nárok slabší, nárok na rozvod (některé důvody rozvodové jsou slabší než příslušné důvody rozlukové a mimo to důvody rozvodové jsou jen příkladmo a nikoli jako důvody rozlukové výčetmo vyjmenovány) a žaloba o rozluky o ně opřená by byla zamítnuta, nebylo by tu věci rozsouzené, pokud by skutečnosti ty zakládaly opravdu aspoň nárok na rozvod. Tak na př. když žalováno bylo na rozluky pro zlo-
myslné opuštění, aniž by byla učiněna výzva k návratu, žaloba na rozluky byla proto zamítnuta a nyní se žaluje na rozvod, jenž výzvu nepředpokládá, nebo když důvodem je trestný čin, jenž nedosahuje kvalifikace § 13 písm. b) zák. rozl., avšak přece kvalifikace § 109 tr. zák. Doložití dlužno, že se v hořejších vývodech předpokládá výslovně, že v předním sporu šlo o rozluky a ovšem i že žaloba byla zamítnuta (bylo-li jí vyhověno, odpadá vůbec možnost sporu o rozvod), neroz-
bírání se tedy případ, že přední spor vedl se o rozvod, jak tomu bylo v případě rozhodnutí čís. 4686 sb. n. s., o něž se dovolatelka opírá, neboť tu by bylo uvážiti, jaký vliv to má, že spor rozvodový ovládnut jest zásadou projednací, výsledek tedy závisí i od postupu a tudíž vůle stran, není tu tedy takových záruk pro správnost jeho jako v řízení rozlukovém, ovládnut zásadou vyšetřovací a čelící k zjištění pravdy objektivní, což ještě ostřeji vystupuje, když žalobě vyhověno a stalo se tak na základě do-
znání odpůrcova neb pro zmeškání, jež ve sporu rozlukovém místa nemají (§ 9, 10 řízení ve věcech manželských). Jde-li však v souzeném případě o totožnost důvodů v obou sporech a je tu tedy věci rozsouzenou, že důvodů těch není, padají další vývody odvolacího soudu, podle nichž soudy v druhém sporu nejsou prý vázány rozsudkem v prvním sporu a mohou důkazy hodnotiti volně a dospěti k jinému výsledku než ve sporu předním, zvláště když prý byli slyšeni svědci ještě další. Neboť, je-li tu věc rozsouzená, sluší žalobu odmítnouti a nedojde k hodnocení důkazů vůbec, tedy také ne k jinému, nýbrž jiné hodnocení důkazů měl uplatňovati žalobce ve sporu o rozluky odvoláním proti rozsudku ža-

lobu jeho zamítajícím, a co se týče nových svědků, bylo by je uplatňovati žalobou o obnovu po rozumu § 530 čís. 7 c. ř. s. jako průvody nově nalezené, ale nelze tento předpis obcházeti tím, že se místo žaloby o obnovu, vázané na přesné podmínky, podá nová samostatná žaloba na část nároku v žalobě zamítnuté obsaženého, která na podmínky ty vázána není. Poněvadž řízení o rozluce manželství je ovládáno zásadou vyšetřovací a jsou tedy novoty i ve vyšších stolicích dovoleny, nastávala by prekluse jich a tedy potřeba žaloby o obnovu teprv dobou, kdy ani v řízení opravném není možno již je uplatniti, avšak v souzeném případě řízení opravného nebylo a rozhoduje tedy doba, kdy skončeno řízení u soudu procesního. V žalobě o rozvod, o niž tu jde, mohl se tedy žalobce, pokud jde o uplatňované dva důvody, opíratí jen o skutečnosti, které nastaly po skončení jednání ve sporu o rozluce a které tedy ve sporu tom už uplatniti nemohl ani žalobou o obnovu, tedy o skutečnosti nastalé teprv po roku dne 12. března 1926, který skončen o 4. hodině odpolední (16. hodině). Avšak zda vůbec některé a které z nich spadají do doby po tomto roku, není z rozsudků nižších stolic (ba ani z projednání) viděti, a nelze proto ještě rozhodnouti, nýbrž třeba věc odkázati k dalšímu jednání a novému rozhodnutí. K věci rozsouzené dlužno hleděti z úřední povinnosti, než ani s hlediska § 528 c. ř. s. nebylo by závady, neboť ačkoli žalovaná se na spisy sporu o rozluce odvolala, třeba že námitku věci rozsouzené nevznesla, prvý soudce se přece otázkou věci rozsouzené nezabýval a rozhodnutí o ní neučinil, takže rozhodnutí soudu odvolacího v důvodech jeho rozsudku obsažené jest první, není proto splněna skutková povaha předpisu § 528 c. ř. s. Doložiti sluší, že pod Ck II a 666/25 podala žalovaná na žalobce žalobu o rozvod, o niž však řízení zůstalo dne 3. února 1926 v klidu. Tato žaloba nynější žalobě žalobcově nevadí, protože navrhl pouze její zamítnutí, neučinil však návrh na povolení rozvodu z viny žalobkyně, není tu tedy věci zahájené, ježto tam šlo o nárok nynější žalované na rozvod, zde však jde o nárok nynějšího žalobce na rozvod, předmět sporu není tedy týž.

Čís. 7251.

Tím, že v poznámce pořadí jest pojmenována osoba, v jejíž prospěch se pořadí zapisuje, nestává se zápis poznámky ještě neplatným. Nezáleží na tom, ze které doby pochází dluhopis, na jehož základě byl proveden vklad v poznamenaném pořadí, jen když byl vklad proveden v době, na niž byla omezena účinnost poznámky pořadí.

K tomu, by byla úvěrová pohledávka přikázána k složení na soudě, stačí, že byla pohledávka podle výtahu z pozemkové knihy na prodané nemovitosti vložena, aniž by bylo třeba průkazu, že nárok z ní skutečně vznikl.

(Rozh. ze dne 17. srpna 1927, R I 672/27.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal exekuční soud v poznamenaném pořadí Theodoru C-ovi 10.793 Kč